

Detaljbudget 2018

Publicerat: 2017-12-05	Identitet: PRSP-12325	Version: 1.0	Diarienummer: FAST 2017-00711
Titel: Detaljbudget 2018			
Dokumentägare: Britt Olsson		Fastställt av: Lars Jansson	

Sammanfattning

Fastighetsnämndens budget för 2018 bygger på regionfullmäktiges prioriterade mål, fokusområden och verksamhetsplanens mål.

På uppdrag av fastighetsnämnden utvecklar och förvaltar Västfastigheter Västra Götalandsregionens fastigheter. Västfastigheter ska verka för en långsiktigt hållbar utveckling inom Västra Götalandsregionen (VGR). I budgeten beskrivs kortfattat de prioriterade aktiviteter Västfastigheter kommer att arbeta med och driva för att uppnå målen. De utmaningar som särskilt uppmärksammas är:

- Den stora investeringsvolym som finns i VGR:s investeringsplan där vi är beroende av att byggbranschen har möjligheter att kunna genomföra våra projekt. Branschens påtagliga brist på resurser sammanfaller med en god konjunktur inom branschen vilken bedöms bestå de närmaste åren och påverkar 2018. Det ställer stora krav på oss i Västfastigheter att hantera denna utmaning på bästa sätt.
- De säkerhetsaspekter som har blivit allt viktigare i takt med att den allmänna hotbilden har förändrats. Detta påverkar även Västfastigheters arbete med att skapa trygga och robusta lokaler för att skydda samhällsviktig verksamhet.
- Konkurrensen om kompetensen inom byggsektorn som har ökat på grund av konjunkurläget och en ökad investeringstakt. För att vara konkurrenskraftiga behöver arbetsgivarvarumärket stärkas.
- Den verksamhetsrelaterade elanvändningen och dess påverkan. Västfastigheter har ett särskilt ansvar för att driva och samordna arbetet för att nå VGR:s ambitiösa energimål.

Det budgeterade resultatet uppgår till 34,3 mnkr. Det positiva resultatet beror främst på förskjutningar i planerade energiinvesteringar vilket ger lägre kostnader för ränta och avskrivningar jämfört med erhållet koncernbidrag samt sänkt energianvändning till följd av genomförda energiinvesteringar.

Investeringsbudgeten för 2018 uppgår till 2 596 mnkr.

Regionfullmäktiges mål och fokusområden

Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen

Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska

Som fastighetsägare i VGR har Västfastigheter ett särskilt ansvar för det miljöarbete som har nära koppling till våra fastigheter avseende utveckling och förvaltning. Vi ska bidra till att minska de direkta klimatutsläppen från uppvärmning och kylning samt de indirekta klimatutsläppen från vår byggprocess. Vi vill säkerställa en trygg hantering av miljöstörande ämnen i verksamheten. Detta ska vi göra genom att:

- bjuda in till samverkan med den/de fjärrvärmeleverantörer som har störst påverkan på fossilandelen i vår värme-/kyla leverans.
- fastställa hur vi bäst kan påverka den indirekta klimatpåverkan från våra byggnader
- fokusera på kemikaliesmarta byggvaror och öka andelen som är godkända enligt Byggarubedömningens kriterier.

Västfastigheter har också ett särskilt ansvar för att driva och samordna arbetet för att nå VGR:s ambitiösa energimål. Detta ska vi göra genom att:

- analysera praktiskt genomförbar energieffektiviseringspotential per fastighetsobjekt samt under 2018 ta fram nuläge och framtida energisystemstrategi för tre fastighetsobjekt.
- ställa höga krav på energiprestanda när vi bygger nytt och på ett systematiskt och kostnadseffektivt sätt genomföra energieffektiviseringsåtgärder

Minska verksamhetens avfallsmängder och verka för cirkulära affärsmodeller samt skärpta miljökrav vid upphandlingar

Västfastigheter har två roller inom fokusområdet; dels att skapa förutsättningar för cirkulära flöden av det avfall som uppstår inom våra fastigheter, dels att arbeta för att minimera uppkomsten av avfall från byggprocessen. Detta ska vi göra genom att:

- ta initiativ till att förtydliga ansvarsfördelningen mellan Västfastigheter, Regionservice och sjukhusverksamheterna avseende utrustning och som används i avfallskedjan.
- skapa förutsättningar för matavfallssortering på tre storsjukhus
- sätta mål på genererat avfall under byggproduktion och årligen följa upp avfallsmängder.

Bättre möjligheter till livsmedels- och energiproduktion samt stimulera ökad användning av biogas

Västfastigheter har ansvar för att genomföra den solenergiplan som fastställts i VGR. Planen omfattar att fram till år 2030 installera solenergiproduktion motsvarande 3 GWh/år. Västfastigheter kommer att bidra till fokusområdet under 2018 genom att:

- fastställa ambitionsnivån för solenergiproduktion 2030 utifrån genomförd potentialstudie för solenergi samt inkludera solcellsinvesteringar i energisystemstrategi för respektive fastighetsobjekt.

- utvärdera möjligheter att utnyttja alternativ energi i våra energisystem på fastigheterna utifrån aspekter som ekonomi, miljönytta, resurseffektivitet och säkerhet/robusthet.

Utöver ovanstående aktiviteter, har Västfastigheter ett antal ytterligare aktiviteter inom energi, miljö och hållbarhet som beskrivs under rubrik ”Västfastigheters verksamhet”, sidan 10 och 11.

Utveckla Göteborgs botaniska trädgård

Göteborgs botaniska trädgård är med sina 16 000 växtarter på 175 hektar en av de största botaniska trädgårdarna i Europa och anses vara en av de främsta. De huvudsakliga problemområdena med befintliga växthus avser arbetsmiljöproblem, bristfälligt klimat för växtsamlingarna, otillräcklig säkerhet för både personal och besökande, bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning samt låg energieffektivitet. I budget 2017 finns upptaget en investering på 20 mnkr för att starta planeringen.

Västfastigheter kommer att bidra till fokusområdet under 2018 genom att komplettera och färdigställa förstudien samt arbeta fram program och systemhandlingar för växthusprojektet. Utöver budget kommer Västfastigheter att se över tillgängligheten med syfte att öka accessen för besökarna till Göteborgs botaniska trädgård.

Västra Götalandsregionen ska erbjuda en god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens

Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras

Västfastigheter arbetar systematiskt med att planera för kompetensförsörjning på både kort och lång sikt. För att klara kompetensförsörjningen krävs aktiviteter som handlar om att Västfastigheter ska kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. En kompetensförsörjningsplan som bygger på Västfastigheters behov har tagits fram och av analysen framgår att efterfrågan på projektledare, förvaltare, drifttekniker och tekniska specialister kommer att vara fortsatt hög.

Västfastigheter behöver tydliggöra möjliga karriärvägar för att attrahera nya medarbetare. Tydliga rollbeskrivningar och karriärutvecklingsmodeller kommer att tas fram för våra olika yrkesroller, ett verktyg som kommer att vara ett stöd vid utvecklingssamtal och lönesamtal. En kompetensutvecklingsplan som utgår från verksamhetens behov kommer att tas fram för organisationen som helhet. Vissa insatser riktar sig till samtliga medarbetare inom Västfastigheter såsom säkerhets- och miljöutbildningar medan andra är inriktade mot medarbetarnas individuella fortbildning och kompetensutveckling.

Utveckla arbetsgivarvarumärket

Västfastigheter strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats dit medarbetare söker sig, trivs och utvecklas. Vi ska erbjuda en god arbetsmiljö, konkurrenskraftiga anställningsvillkor samt möjlighet till personlig utveckling och karriär. Vi arbetar aktivt med insatser som ska bidra till att Västfastigheter kan attrahera, rekrytera, behålla, utveckla och avveckla kompetens. Dessa finns beskrivna i vår kompetensförsörjningsplan för perioden 2018-2020. För att stärka arbetsgivarvarumärket kommer vi under 2018 att ta fram en aktivitetsplan där en insats är att genomföra en enkätundersökning för att identifiera hur vi uppfattas som arbetsgivare av våra medarbetare. Syftet är att tillsammans med några chefer och medarbetare vid Västfastigheter lyfta fram styrkor och utvecklingsområden. Resultatet kommer att ligga till grund för ett profileringsarbete och

ska leda fram till ett kommunikationskoncept. Vår målsättning är att på ett bättre sätt profilera oss på externa webben, i sociala medier, på mässor och i mötet med praktikanter och studenter. Insatserna är en del i Västfastigheters varumärksbyggande.

Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska

Västfastigheter arbetar systematiskt med insatser som är hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande. Varje år görs en handlingsplan som genomförs i samarbete med Hälsan & Arbetslivet.

Under 2018 kommer Västfastigheter att ta fram handlingsplaner som bygger på resultaten utifrån 2017 års medarbetarenkät och hälsoprofiler. De medarbetare som hamnar i riskzonen får möjlighet att via Hälsan & Arbetslivet träffa en hälsocoach. Under hösten 2018 genomförs åter igen en hälsoenkät, med möjlighet till hälsocoachning. Syftet är att förbättra arbetsmiljön och värna om medarbetarens individuella hälsa. Handlingsplanen ska följas upp vid arbetsplatsträff.

Sjukfrånvaron vid Västfastigheter har ökat något det senaste året och Västfastigheter arbetar därför aktivt med insatser som är kopplade till rehabiliteringsprocessen. Under 2018 kommer den nya rehabiliteringsmodulen i Heroma, "Hälsosam" att användas. Syftet är att cheferna ska få ett bättre stöd för planering och uppföljning av rehabiliteringsprocessen. Västfastigheter kommer under 2018 att fortsätta utbilda chefer i arbetsmiljöfrågor i enlighet med VGR:s modell. Västfastigheter förbereder för ett införande av aktivitetsbaserat arbetssätt vid flera kontor. Det nya arbetssättet påverkar arbetsmiljön och därför har en riskanalys tagits fram för att identifiera både möjligheter och risker. Insatser som kan stärka chefer och medarbetare under övergången kommer att prioriteras.

Satsa på ledarskap

Två gånger per år bjuds alla chefer in till Västfastigheters chefsnätverk. Syfte med chefsnätverket är att stärka ledarskapet och knyta kontakter. Nätverket är ett forum för utbyte av idéer, erfarenheter, utbildning och att diskutera chef- och ledarrollen.

Västfastigheter erbjuder alla nya chefer en chefsintroduktion. Det är också obligatoriskt att delta vid VGR:s chefsintroduktion.

Under hösten 2017 genomfördes en enkätundersökning som riktade sig till chefer avseende ledningsstödet inom HR, kommunikation, ekonomi och kvalitet. Med utgångspunkt från resultatet kommer aktiviteter tas fram som syftar till att förbättra ledningsstödet.

En chefsutvecklingsplan kommer att tas fram som utgår från VGR:s chefsutvecklingsmodell. Vår målsättning är att stärka det kommunikativa och hälsofrämjande ledarskapet. Med utgångspunkt från resultaten i senaste medarbetarenkäten kommer en handlingsplan att tas fram som har fokus på chefers förutsättningar.

Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet

Västfastigheter arbetar systematiskt med arbetsmiljöfrågor med utgångspunkt från arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4). En årlig handlingsplan med insatser som är hälsofrämjande, förebyggande och återskapande tas fram i samarbete med Hälsan & Arbetslivet. I vår verksamhetsplan för perioden 2018-2020 är ett av våra kärnvärden hållbarhet, där vi ska sträva efter ett hälsofrämjande

ledarskap och medarbetarskap. Under 2018 kommer arbetet med hälsoprofiler att förstärkas genom att medarbetare årligen får möjlighet att besvara en hälsoenkät samt vid behov bli erbjuden hälsocoachning. En organisation för vårt hälsofrämjande arbete med utsedda hälsoinspiratörer ska bidra till att sprida dessa frågor vid bland annat arbetsplatsträffar.

Västfastigheters verksamhet

Vårt Uppdrag

Regionstyrelsen har gett fastighetsnämnden i uppdrag att bedriva fastighetsförvaltning och lokalförsörjning på ett ändamålsenligt och effektivt sett i enlighet med uppsatt reglemente. Arbetet ska ske enligt fastställd investerings- och hyresmodell.

På uppdrag av fastighetsnämnden utvecklar och förvaltar Västfastigheter Västra Götalandsregionens fastigheter.

Med vår erfarenhet, kompetens och storlek bidrar vi till effektiva och hållbara miljöer för regionens verksamheter.

Vår Vision och vårt strategiska arbete

Vår vision ”**Tillsammans skapar vi hållbara miljöer**” tar sin utgångspunkt i Västra Götalandsregionens vision ”Det goda livet”.

Vad menar vi med det? Jo, vi vill arbeta nära våra kunder i partnerskap. Genom en öppen dialog och ett konstruktivt kunskapsutbyte tillför vi varandra mervärde om hur vi tillsammans kan möta framtiden.

Hållbara miljöer skapas genom omtanke om att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt. Hållbara fysiska miljöer bidrar till bättre hälsa för individen och befolkningen idag samt för kommande generationer. En hållbar miljö skapar förutsättningar för våra kunder att bedriva verksamhet på ett resurseffektivt sätt. Miljön ska uppfattas som stödjande för både patienter, närstående och medarbetare.

Utmaningar 2018

Med den stora investeringsvolym som finns i VGR:s investeringsplan så är vi beroende av att byggbranschen har möjligheter att kunna genomföra våra projekt. Branschens påtagliga brist på resurser sammanfaller med en god konjunktur inom branschen vilken bedöms bestå de närmaste åren och påverkar 2018. Det ställer stora krav på oss i Västfastigheter att hantera denna utmaning på bästa sätt och några framgångsfaktorer är att ha en långsiktig planering för våra projekt. Vi vill kommunicera vår investeringsplan med branschaktörer och uppfattas som en professionell beställare.

Säkerhetsaspekter har blivit allt viktigare i takt med att den allmänna hotbilden har förändrats. Detta påverkar även Västfastigheters arbete med att skapa trygga och robusta lokaler för att skydda samhällsviktig verksamhet.

Hotbilden blir mer omfattande och komplex och behöver mötas med ett tydligt och systematiskt säkerhetsarbete. Även det uppstartade arbetet med totalförsvarsplanering innebär nya utmaningar.

Konkurrensen om kompetensen inom byggsektorn har ökat på grund av konjunkturläget och en ökad investeringstakt. För att vara konkurrenskraftiga behöver arbetsgivarvarumärket stärkas genom flera olika insatser som har fokus på

kompetensförsörjning, kompetensutveckling, arbetsmiljö samt ledarskaps- och medarbetarskapsfrågor.

Då Västfastigheter har ett särskilt ansvar för att driva och samordna arbetet för att nå VGR:s ambitiösa energimål är den verksamhetsrelaterade elanvändningen och dess påverkan en särskild utmaning.

Västfastigheters mål i verksamhetsplan 2018-2020

Västfastigheters fem mål är följande:

- Fördjupa partnerskap med kund
- Utveckla den attraktiva arbetsplatsen
- Öka vår affärsmässighet
- Ta ansvar för miljö och säkerhet
- Utveckla samverkan med ägare

Fördjupa partnerskap med kund

Partnerskap innebär för oss ett nära samarbete med våra kunder som grundar sig i båda parter strategier och verksamhetsplaner.

Tillsammans möter vi kundens behov

Kundens utvecklingsbehov ska vara i fokus när vi gör fysiska utvecklingsplaner, genomför projekt, förvaltar våra fastigheter, gör externa inhyrningar, tillhandahåller parkering och är aktiva i VGR:s investeringsberedning. Vi utgår från forskning och beprövad erfarenhet när vi utformar lokaler och tekniska lösningar.

Våra fastigheter ska vara robusta och driftsäkra. Vi värnar om kundrelationen och återkopplar vid kontakt med Västfastigheter.

Vi bidrar till att skapa en hälsofrämjande miljö

Vårdmiljö och vårdarkitektur kan, rätt utformad bidra till ett gott bemötande och till en säker och jämlik vård. En läkande vårdmiljö är en del i patientens tillfrisknande.

Beslut om Riktlinjer för fysiska vårdmiljöer togs hösten 2016 i regionstyrelsen. Syftet med riktlinjerna är att vårdlokaler ska vara utformade så att de medger en effektiv, säker och tilltalande vårdmiljö. Vårdarkitekturen ska underlätta att patient och anhörig kan orientera sig i utemiljön och de allmänna lokalerna fram till att vårdinrättningen tagit emot patienten.

Våra tjänster är tydliga och regiongemensamma

I fastighetsöverenskommelsen (FÖK) tydliggör Västfastigheter de tjänster vi ska leverera till kunden. Till grund för fastighetsöverenskommelsen ligger en regiongemensam beskrivning och definition av de olika tjänsterna samt en regiongemensam prislista för dessa tjänster.

Västfastigheter har fått i uppdrag av regionstyrelsen att ta fram förslag till typrum. Detta arbete bedrivs inom ramen för Program för Teknisk standard (PTS). Syftet med PTS är att på ett effektivt sätt kvalitetssäkra och ständigt förbättra leveransen av ändamålsenliga och långsiktigt hållbara lokaler.

Tekniska säkerhetsanläggningar ingår sedan 2017 i internhyran för ägda lokaler. För 2018 och framåt kommer tjänsten att succesivt erbjudas även för inhyrda lokaler.

Delmål	Indikator	Målvärde 2018
Vi möter kundens behov av hälsofrämjande vårdmiljöer	NKI- Nöjd Kundindex	66
Våra tjänster är tydliga och regiongemensamma	NKI- Nöjd Kundindex, riktade frågor	65

Prioriterade aktiviteter 2018

- Fortsätta arbetet med fysiska utvecklingsplaner utifrån regionens övergripande planering
- Teckna fastighetsöverenskommelser (FÖK) med regioninterna kunder
- Övertagande av tekniska säkerhetsanläggningar i externa lokaler
- Implementera framtagna regioninterna typrum

Utveckla den attraktiva arbetsplatsen

Västfastigheter strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats dit medarbetare söker sig, trivs och utvecklas. Vi ska erbjuda en god arbetsmiljö, konkurrenskraftiga anställningsvillkor samt möjlighet till personlig utveckling och karriär.

Klara kompetensförsörjningen och stärka arbetsgivarvarumärket

Vi arbetar aktivt med insatser på kort och lång sikt för att klara kompetensförsörjningen utifrån perspektiven attrahera, rekrytera, behålla och utveckla. Genom insatserna ska vi stärka vårt arbetsgivarvarumärke.

Utveckla ledarskapet och medarbetskapet

Ledarskapet ska vara inkluderande, hälsofrämjande och tydligt. Medarbetarna ska ha inflytande över sin egen arbetssituation, känna trygghet och delaktighet samt ges möjlighet att medverka till verksamhetens utveckling. Detta uppnås genom tydliga roller och mandat inom organisationen samt en medveten satsning på att utveckla ledarskap och medarbetskap. Genom en positiv företagskultur skapar vi tillsammans värde för våra kunder och intressenter.

Utveckla vårt systematiska arbetsmiljöarbete

Vi arbetar långsiktigt för att skapa en hållbar arbetsmiljö som upplevs som kreativ och hälsofrämjande. Genom att införa ett aktivitetsbaserat arbetssätt vid våra arbetsplatser samt digitalisera och effektivisera våra administrativa processer bidrar vi till en hållbar arbetsmiljö. Vi genomför medarbetarenkäter och hälsoprofiler där handlingsplaner upprättas och följs upp.

Delmål	Indikator	Målvärde 2018
Vi ska klara kompetensförsörjningen	Index HME-Hållbart medarbetarengagemang	Ingen mätning
Vi ska förbättra arbetsmiljön och sänka sjukfrånvaron	Sjukfrånvaro i procent	<4

Prioriterade aktiviteter 2018

- Stärka arbetsgivarvarumärket, ta fram och genomföra åtgärderna i aktivitetsplanen för 2018
- Stärka ledarskap och medarbetarskap genom kommunikationsinsatser, bland annat nytt intranät och kompetensutvecklingsinsatser
- Ta fram handlingsplaner och genomföra åtgärder utifrån resultatet i medarbetarenkät 2017 och hälsoprofiler samt följa upp på arbetsplatsträffar.
- Ta fram en ny likabehandlingsplan och genomföra åtgärder för perioden 2018-2020

Öka vår affärsmässighet

Västfastigheter ska skapa mesta möjliga värde för VGR och dess verksamheter. Det innebär att vi behöver utveckla vår kostnadseffektivitet och affärsmässighet.

Affärsmässighet definierar vi utifrån ett regionperspektiv, att affären inom rimlig tid ger tillbaka mer värde än summan av investerade pengar och insatser. Det är därför viktigt att vi har en bra framförhållning för att kunna göra långsiktiga affärsmässiga bedömningar av alla delar i vår verksamhet. Vi anpassar och förhåller oss till rådande konjunkturläge.

Vi ska även bli bättre på att styra vår verksamhet och mäta resultatet av vårt arbete för att kunna prioritera och utveckla där det behövs.

Utveckla och visualisera vår verksamhetsstyrning

Alla medarbetare ska ha kunskap om Västfastigheters mål och hur de bidrar för att nå målen. Genom att visualisera våra mål och förtydliga målens betydelse i vår verksamhetsstyrning bidrar vi till ökad förståelse, kommunikation och samarbete inom förvaltningen. För att öka vår måluppfyllelse behöver vår verksamhetsstyrning och uppföljning utvecklas. Detta så att vi skapar en tydlighet i hur vi planerar, genomför, följer upp och utvecklar verksamheten och vår företagskultur.

Effektivt arbetssätt genom våra processer i en tid av ökad digitalisering

Vi arbetar aktivt med ständiga förbättringar genom att utveckla, implementera och följa upp våra processer. För att lyckas med vårt processarbete krävs en god samverkan mellan linjeansvar och processägarskap. Vi behöver därför tydliggöra roller och mandat. Västfastigheters ambition är att ha en verksamhetsdriven IS/IT utveckling där vi strävar efter att arbetssätten utgör ramarna för våra IT system, och inte tvärtom. Inom byggbranschen har användandet av objektorienterade informationsmängder pågått under ett flertal år. Vi ser ett ökat behov av att kvalitetssäkra information under byggnadens hela livslängd.

Uppnå största möjliga värde med tillgängliga investeringsmedel

Genom en god planering och konstruktiv dialog med kunder, leverantörer och samarbetspartners uppnår vi största möjliga värde med tillgängliga investeringsmedel. En god framförhållning och att vi marknadsför våra projekt är avgörande för att få bästa möjliga anbud.

Delmål	Indikator	Målvärde 2018
Kostnadseffektiv drift och förvaltning	Driftskostnad kr/m ²	223
Skapa största möjliga värde med tillgängliga investeringsmedel	Budgetsäkerhet i procent avseende investeringar (FN/Energi och Enkelt avhjälpna hinder)	>85

Prioriterade aktiviteter 2018:

- Utveckla arbetssättet i planerat underhålls- (PU), fastighetsnämndens lånerams- (FN) och kundprojekt
- Utveckla intern- och egenkontrollarbetet
- Kvalitetssäkra förvaltningsinformation
- Implementera processarbetet

Ta ansvar för miljö och säkerhet

Västfastigheter ska tillhandahålla miljö- och ändamålsenliga byggnader och system som tillgodoser verksamhetens behov. Fastigheterna ska utformas så att även framtida behov kan tillgodoses i rimlig omfattning.

Vidareutveckla och implementera Västfastigheters hållbarhetsarbete

Vi ska fortsätta att utveckla vårt hållbarhetsarbete genom att implementera och utveckla vår hållbarhetsplan. Vårt utmanande energimål innebär att vi måste ha en ständigt hög energimedvetenhet i hela vår organisation. Vi sätter därför fokus på att energikrav kommer in tidigt i byggprojekt, att energieffektiviseringsprojekt genomförs enligt tidplan och att vi samverkar för en aktiv energioptimering. Vi är öppna för nya tekniklösningar.

Vi säkerställer att miljökrav och miljökompetens kommer in tidigt i byggprojekt. Genom att utveckla arbetet med egenkontroll för miljö säkerställer vi att vi följer lagar och myndighetskrav och minimerar risken för miljöolyckor.

Förhålla oss till en ökad hotbild

För att nå en balans mellan det öppna sjukhuset och en god säkerhet behöver vi säkerställa det aktuella och långsiktiga säkerhetsarbetet. En framgångsfaktor är att följa upp och aktivt verka för att uppfylla de regionala säkerhetsstrategiska målen, vilket innebär både att upprätthålla säkerhetsarbetet för förvaltningens verksamhet, byggnader och teknisk försörjning så att vi uppfyller myndighets- och ägarkrav. Vidare är det

väsentligt att utveckla vår säkerhetskultur, vidmakthålla en utbildad krisledning och funktionen Tjänsteman i Beredskap (TiB) inom förvaltningen.

Delmål	Indikator	Målvärde 2018
Vi ska halvera energianvändningen i regionens fastigheter till 2030	Energianvändning kWh/m ²	177
Säkerhetsarbetet är en naturlig del av vår verksamhet	Antal medarbetare som genomgått obligatoriska säkerhetsutbildningar i procent	40
	Antal genomförda övningar för krisledningsgruppen	Minst 2

Prioriterade aktiviteter 2018

- Analysera praktiskt genomförbar energieffektiviseringspotential per fastighetsobjekt samt ta fram nuläge och framtida energisystemstrategi för tre fastighetsobjekt.
- Implementera hållbarhetsplan.
- Systematiskt säkerhetsarbete. Samla ihop riktlinjer exempel informationssäkerhet, brandskydd, TiB, personsäkerhet, fysiskt skydd, krishanteringsplan.
- Genomföra informationsklassning av information och system/funktioner för att definiera vad som är skyddsvärt.

Utveckla samverkan med ägare

För att vi ska vara framgångsrika i vårt uppdrag, att vara regionens lokalförsörjare, är det viktigt att dialogen och samverkan med ägaren och dess representanter är optimal.

Stärka dialogen med ägaren

Det blir allt viktigare att ha en mycket nära dialog med Koncernkontoret och ägarutskottet men också med beställarna av vård för att skapa samsyn i investeringsbehoven. Västfastigheters varumärke behöver stärkas genom olika kommunikationsinsatser riktade gentemot såväl ägare som beställare. Framför allt i de mycket tidiga skedena där verksamheternas behov kommer till uttryck och påverkansgraden är som störst. Vårt behov av fysiska utvecklingsplaner i kombination med regionövergripande utvecklingsplaner och övergripande sjukvårdsplaner är tydligt och vid framtagandet av dessa är det extremt viktigt att förutom verksamheterna också ägarrepresentanter är djupt engagerade. Allt för att skapa bra förutsättningar för en lyckosam investeringsplanering.

Delmål	Indikator	Målvärde 2018
Stärka dialogen med ägaren	Antal planerade möten med ägaren/ år	Minst 6
Långsiktig investeringsplanering ur ett regionalt perspektiv	Framtagen plan	Ja

Prioriterade aktiviteter 2018

- Etablera mötesformer med ägarrepresentanter
- Implementera VGR:s investerings- och internhyrespolicies
- Ökat samarbete för att ta fram långsiktiga investeringsplaner
- Delta i VGR:s berednings- och investeringsråd

Ekonomiska förutsättningar

Ekonomiskt resultat

Ekonomiska förutsättningar kommande budgetår

Fastighetsindex för regioninterna hyror är fastställt till två procent och hyresbidraget för nya investeringar till 104 mnkr. Hyresbidraget har minskat med 51 mnkr jämfört med 2017 och beror huvudsakligen på minskade avskrivningar som är en följd av stora investeringar som nu är färdigavskrivna. I VGR:s investerings- och hyresmodell är avsikten att fastighetsindex och hyresbidrag ska samspela med varandra och förändras med hänsyn till beslutade investeringar och deras driftkostnader. Fastighetsnämnden har tillförts 17 mnkr för finansiering av evakueringskostnader 2018. Fastighetsnämnden har ett effektiviseringskrav att lämna ett koncernbidrag på 20 mnkr per år till moderförvaltningen.

Parkeringsverksamheten som har en omslutning om 63 mnkr har budgeterats med ett nollresultat.

Sammanställd detaljbudget

Resultatbudget (mnkr)	Budget 1712	Prognos 1708	Budget 1812
Erhållna bidrag	6,2	6,3	11,1
Försäljning av tjänster	180,4	186,9	207,7
Hyresintäkter	1 825,7	1 819,4	1 887,0
Övriga intäkter	60,1	106,4	96,1
Verksamhetens intäkter	2 072,5	2 118,9	2 201,8
Personalkostnader	-343,0	-326,4	-385,8
Material och varor, inkl förbrukningsmaterial	-26,3	-24,3	-25,2
Lokalkostnader	-422,8	-432,3	-435,9
Energi m.m.	-233,4	-233,3	-233,2
Övriga tjänster, inkl konsultkostnader	-78,0	-83,0	-73,6
Avskrivningar	-804,8	-795,1	-787,9
Övriga kostnader	-34,5	-39,5	-37,2
Verksamhetens kostnader	-1 942,9	-1 933,9	-1 978,9
Regionbidrag	257,1	257,1	167,0
Finansiella intäkter/kostnader m.m.	-282,0	-284,5	-301,9
Bidrag, speciella beslut över budget	-20,0	-63,4	-53,7
Resultat	84,6	94,1	34,3

Det budgeterade resultatet uppgår till 34,3 mnkr. Det positiva resultatet beror främst på förskjutningar i planerade energiinvesteringar vilket ger lägre kostnader för ränta och avskrivningar jämfört med erhållet koncernbidrag samt sänkt energianvändning till följd av genomförda energiinvesteringar.

Erhållna bidrag avser främst driftbidrag för konstverksamheten på 10 mnkr samt lönebidrag och investeringsbidrag.

Försäljning av tjänster ökar med 27 mnkr jämfört med budget 2017. Ökningen beror på att intäkterna för projektledare i fastighetsinvesterings- och underhållsprojekt ökar med 20 mnkr samtidigt som försäljning av kundserviceprojekt ökar med 7 mnkr.

Hysesintäkterna ökar med 61 mnkr jämfört med budget 2017. Ökningen beror på hyresstart för ett flertal investeringsprojekt, bland annat på Norra Älvsborgs Länssjukhus, Borås lasarett, Sahlgrenska sjukhuset och Östra sjukhuset. De regioninterna hyrorna är uppräknade med VGR:s fastighetsindex på två procent.

Övriga intäkter ökar med totalt 36 mnkr jämfört med budget 2017. Den största orsaken till ökningen avser realisationsvinst på 34 mnkr vid försäljning av Nuntorps naturbruksskola. I posten ingår även intäkter från parkeringsverksamheten som ökar med 1 mnkr jämfört med budget 2017.

Personalkostnaderna ökar med 43 mnkr jämfört med budget 2017.

Personalkostnadsbudgeten omfattar 511 årsarbetare, vilket är en ökning med 43 årsarbetare jämfört med budget 2017. Ökningen avser planerad resursförstärkning av projektledare och tekniska förvaltare. Ökningen beror på ökad investeringsvolym.

Kostnader för material och varor avser förbrukningsmaterial. Kostnaderna minskar 1 mnkr jämfört med budget 2017.

Lokalkostnaderna avser kostnader för planerat underhåll, drift, tillsyn och skötsel, felavhjälpande underhåll, evakueringskostnader och hyreskostnader. Kostnaderna ökar med totalt 13 mnkr jämfört med budget 2017, varav kostnader för inhyrda lokaler ökar med 8 mnkr.

Kostnader för energi är oförändrat jämfört med budget 2017.

Övriga tjänster minskar med 4 mnkr jämfört med budget 2017. Minskningen beror på lägre kostnader för köpta tjänster inom kundservice.

Avskrivningarna minskar med 17 mnkr jämfört med budget 2017. Minskningen beror främst på att den ursprungliga investeringen av byggnationen på Norra Älvsborgs Länssjukhus (NÄL) är fullt avskriven.

Övriga kostnader avser kostnader för bland annat bevakning, myndighetskrav, leasing, resor, telefoni och försäkringspremier. Kostnaderna ökar med 3 mnkr jämfört med budget 2017.

Regionbidrag avser bidrag för hyra enligt hyresmodell med 104 mnkr, ersättning för kapitaltjänstkostnader för energiinvesteringar med 39 mnkr, ersättning för evakueringskostnader 17 mnkr och inhyrningsuppdrag cirka 7 mnkr. Minskningen på 90 mnkr jämfört med budget 2017 beror på 51 mnkr lägre hyresbidrag, 28 mnkr lägre ersättning för kapitaltjänstkostnader för energiinvesteringar, 8 mnkr lägre ersättning för evakueringskostnader samt att regionbidraget för konstverksamheten övergått till ett driftbidrag från Kulturnämnden.

De finansiella kostnaderna ökar med 20 mnkr jämfört med budget 2017. Ökningen beror på aktivering av ett flertal större verksamhetsdrivna investeringar.

Bidrag, speciella beslut över budget avser effektiviseringskrav att lämna ett koncernbidrag på 20 mnkr per år till moderförvaltningen, samt återbetalning på 34 mnkr motsvarande realisationsvinst för Nuntorps naturbruksskola.

Eget kapital

Fastighetsnämnden planerar inte att begära att få disponera eget kapital under 2018.

Ingående eget kapital 2017	35,8 mnkr
Resultat (prognos) 2017	94,1 mnkr
Budgeterat resultat 2018 inklusive eget kapital	164,2 mnkr
Budgeterat resultat 2018 exklusive eget kapital	34,3 mnkr

Investeringar

Totala investeringskostnaden för 2018 uppgår till 2 596 mnkr.

Fastighetsinvesteringarna inom ram uppgår till 2 170 mnkr, utom ram till 388 mnkr och utrustningsinvesteringarna för Västfastigheter uppgår till 37 mnkr varav 19 mnkr avser konstinvesteringar.

Verksamhetsdrivna investeringar som ännu inte är beslutade är budgeterade till 200 mnkr.

FASTIGHETSINVESTERINGAR (tkr)**Verksamhetsdrivna investeringar, beslutade**

Tillbyggnad Drottning Silvias Barn- och ungdomssjukhus	Östra sjukhuset	340 000	1
Ny vårdbyggnad för somatiskvård,	Kungälv's sjukhus	288 000	2
Ny- och ombyggnad Psykiatrins kvarter	Södra Älvsborgs sjukhus Borås	167 813	3
Om- och tillbyggnad Framtidens Närsjukhus	Alingsås lasarett	149 731	4
Nybyggnad specialisttandvård och käkkirurgi	Kärnsjukhuset Skövde	113 000	5
Barn- och Kvinnoprojekt	Kärnsjukhuset Skövde	65 904	6
Om- och tillbyggnad infektionsvård	Södra Älvsborgs sjukhus Borås	63 500	7
Ombyggnad framtida laboratoriemedicin	Södra Älvsborgs sjukhus Borås	47 904	8
Om- och tillbyggnad Hus Z	Mölnadal's sjukhus	23 900	9
Nybyggnad av Bild- och interventionscentrum, etapp 1 och 2	Sahlgrenska sjukhuset	20 000	10
Anpassning operation 1-7	Sahlgrenska sjukhuset	19 000	11
Bild- och interventionscentrum etapp 3	Sahlgrenska sjukhuset	15 000	12
Nytt parkeringsdäck Ågatan	Mölnadal's sjukhus	13 500	13
Ombyggnation låghuset etapp 3B	Sahlgrenska sjukhuset	12 000	14
Ombyggnation transfusionsmedicin	Sahlgrenska sjukhuset	9 800	
Övriga investeringar		15 360	
Balans/justerings post		-50 000	
Summa Verksamhetsdrivna investeringar, beslutade		1 314 412	

Ekonomiskt drivna investeringar

Ombyggnad Gothiaforum	Sahlgrenska sjukhuset	16 000	15
Ombyggnad Neurologi byggnad 5124	Sahlgrenska sjukhuset	13 000	16
Ombyggnad fryshotell och omklädnings rum	Östra sjukhuset	10 000	17
Ombyggnad förlossning Kvinnokliniken, snabbspår	Östra sjukhuset	10 000	18
Ombyggnad isotopintag och MTS	Sahlgrenska sjukhuset	7 500	
Nyinstallation sop sug, infektion etapp 1	Södra Älvsborgs sjukhus Borås	7 500	
Flytt och ombyggnad psykiatrisk öppenvårdsmottagning	Dalslands sjukhus	6 945	
Ombyggnad röntgen laboratoriet	Södra Älvsborgs sjukhus Borås	6 250	
Framtidens IVA	Södra Älvsborgs sjukhus Borås	5 045	
Övriga investeringar		68 371	
Balans/justerings post (tillkommande kundramar)		109 583	
Summa Ekonomiskt drivna investeringar		260 194	

Fastighetsnämndens investeringar

Teknisk om- och tillbyggnad Hus Z	Mölnbals sjukhus	13 000	19
Uppgradering av medicinsk tryckluftscentral	Sahlgrenska sjukhuset	9 500	
Utbyte och kapacitetshöjning av ställverk	Uddevalla sjukhus	8 929	
Aggregatbyte	Högsbo sjukhus	7 500	
Nytt ställverk hus Q	Mölnbals sjukhus	5 600	
Övriga investeringar		175 471	
Summa Fastighetsnämndens investeringar		220 000	

Energieffektiviserings investeringar

Ny ventilation hus 12	Kärnsjukhuset Skövde	38 000	20
Byte ventilationsaggregat byggnad 5032	Sahlgrenska sjukhuset	19 006	21
Ombyggnad fläktrum	Norra Älvsborgs sjukhus	17 000	22
Ventilationsbyte hus V	Mölnbals sjukhus	9 057	
Energi driftoptimering	Kärnsjukhuset Skövde	8 000	
Energiprojekt hus B	Mölnbals sjukhus	6 013	
Energiprojekt nybyggnad hus 1 och 7	Alingsås lasarett	5 469	
Energiprojekt by 5377	Sahlgrenska sjukhuset	5 419	
Övriga investeringar		42 036	
Summa Energieffektiviserings investeringar		150 000	

Enkelt avhjälpna hinder**25 500****Verksamhetsdrivna investeringar, ej beslutade****200 000**

TOTALT **2 170 106**

UTÖVER GÄLLANDE RAM (tkr)

Nybyggnad Regionens Hus Göteborg		353 744	23
Unilab ombyggnad patologen	Kärnsjukhuset Skövde	20 030	24
Renrum för APL	Sahlgrenska sjukhuset	14 500	25
Summa utöver gällande ram		388 274	

TOTALA FASTIGHETSINVESTERINGAR **2 558 380****UTRUSTNINGSPINVESTERINGAR (tkr)**

Utrustningsinvesteringar	18 696
Konstnärlig utsmyckning	18 500
TOTALT Utrustningsinvesteringar	37 196

TOTAL INVESTERINGS KOSTNAD **2 595 576**

Kommentarer till investeringar över 10 mnkr

1. Tillbyggnad Drottning Silvias Barn- och ungdomssjukhus/Östra sjukhuset		
Nybyggnation ca 31 000 kvm med högspecialiserad barn- och ungdomssjukvård, klinisk forskning och utbildning. Vid årsskiftet 2017/2018 är detaljprojekteringen slutförd, samtliga sex våningsplan ovan mark i huvudbyggnaden är uppförda och installationsarbete påbörjas och fortlöper under 2018. Under året kommer fortsatt arbete med kulvertanslutningar och ny försörjningsbyggnad pågå.		
Byggstart: 2015-05 Färdigställd: 2020-12	Total investeringsbudget: 1 991,7 mnkr	Budget 2018: 340 mnkr

2. Ny vårdbyggnad för somatisk vård/Kungälv's sjukhus		
Den nya vårdbyggnaden är ett första steg att skapa fysiska förutsättningar för sjukhusets ökade roll och uppgift inom akutsjukvården i Göteborgsområdet. Den nya vårdbyggnaden omfattar 280 vårdplatser i enkelrum och med egen toalett, yta 31 000 m ² , BTA. Byggtreprenör är upphandlad med strategisk partnering och samverkansavtal tecknat. Första spadtaget togs augusti 2016, därefter påbörjades förberedande arbeten. Våren 2017 påbörjades montage av prefabstomme för hus 16, vilket fortsätter in på 2018. Därefter görs stomkomplettering och invändiga installationer. Parallellt med det pågår grundläggning för hus 17 och senare prefabmontage. Montage av stomme och stomkomplettering för teknisk försörjningsbyggnad till hus 16-18 görs under 2018.		
Byggstart: 2016-09 Färdigställd: 2020-10	Total investeringsbudget: 1 015 mnkr	Budget 2018: 288 mnkr

3. Ny- och ombyggnad Psykiatrins kvarter/Södra Älvsborgs sjukhus Borås		
Psykiatrins kvarter, om- och tillbyggnad av öppen- och slutenvård för psykiatri. Omfattar ca 18 000 m ² (BTA) nybyggnad och ca 5 900 m ² (BRA) ombyggnad. Systemhandlingen var klar april 2016, genomförandebeslut togs i regionstyrelsen 2016-11-08. Entreprenör är upphandlad och projektering pågår. Under 2018 kommer nybyggnadsetappen att pågå.		
Byggstart: 2017-10 Färdigställd: 2021-10	Total investeringsbudget: 833 mnkr	Budget 2018: 167,8 mnkr

4. Om- och tillbyggnad Framtidens Närsjukhus/Alingsås lasarett		
Under 2018 kommer vi fortsätta stomkompletteringen av nya byggnad 28, samt att stomkomplettering av nya byggnaden 29 inleds. Byggnad 1 kommer att genomgå en omfattande om- och tillbyggnation med flera avancerade ingrepp i byggnaden. Den nya entrén färdigställs och tas i bruk efter semestern 2018.		
Byggstart: 2016-01 Färdigställd: 2020-06	Total investeringsbudget: 472 mnkr	Budget 2018: 149,7 mnkr.

5. Nybyggnad Specialisttandvård och käkkirurgi/Kärnsjukhuset Skövde		
Folktandvården och Skaraborgs Sjukhus bygger nytt specialisttandvårdscentrum i Skövde som ett av fem specialistcentrum i Västra Götalandsregionen.		
Byggstart: 2016-12 Färdigställd: 2019-03	Total investeringsbudget: 246 mnkr	Budget 2018: 113 mnkr

6. Ombyggnad Barn och kvinnoklinik/Kärnsjukhuset Skövde		
Fortsatt succesiv ombyggnation av vårdavdelningar inklusive PCB-sanering inom Barn- och Kvinnoklinikens vårdavdelningar.		
Byggstart: 2017-04 Färdigställd: 2020-06	Total investeringsbudget: 503 mnkr	Budget 2018: 65,9 mnkr

7. Om- och tillbyggnad Infektionsvård/Södra Älvsborgs sjukhus Borås		
Utbyggnad och samlokalisering av infektionssjukvård inom SÄS. Projektet omfattar 2 200 m ² (BRA) ombyggnad och 4 150 m ² (BRA) tillbyggnad. Systemhandlingen var klar april 2016 och genomförandebeslut togs i regionstyrelsen 2016-09-27. Entreprenörer är upphandlade och projektering pågår. Under 2018 kommer nybyggnadsetappen att pågå.		
Byggstart: 2017-10 Färdigställd: 2021-10	Total investeringsbudget: 216,4 mnkr	Budget 2018: 63,5 mnkr

8. Ombyggnad Framtida laboriemedicin/Södra Älvsborgs sjukhus Borås		
Projektet omfattar 2 150 m ² (BRA) och möjliggör en samlokalisering av laboratorieverksamheterna inom klinisk kemi, klinisk mikrobiologi och transfusionsmedicin. Systemhandlingen var klar april 2016, genomförandebeslut togs i regionstyrelsen 2016-09-27. Entreprenörer är upphandlade och projektering och rivningsarbeten pågår. Under 2018 beräknas hela ombyggnaden kunna färdigställas.		
Byggstart: 2017-06 Färdigställd: 2018-12	Total investeringsbudget: 67,5 mnkr	Budget 2018: 47,9 mnkr

9. Om- och tillbyggnad Hus Z/Mölnåls sjukhus		
Nuvarande försörjningsanläggning är i slutet av sin livslängd och behöver ersättas, samt kompletteras för att kunna täcka ökande behov med förväntad driftsäkerhet. Befintliga och planerade byggnader på sjukhuset kräver en ökad kapacitet. Nya myndighetskrav innebär att vi måste bygga infrastruktur för sprinkler. Ny installation av hög- respektive lågspänningsställverk, ny sprinklercentral och flytt av fjärrvärmerör, ny kylanläggning, utökning av oxygen-gas, samt ny reservkraft i ny byggnad kommer göras.		
Byggstart: 2018-05 Färdigställd: 2019-12	Total investeringsbudget: 77 mnkr	Budget 2018: 23,9 mnkr

10. Nybyggnad Bild- och interventionscentrum etapp 1 och 2/Sahlgrenska sjukhuset		
Byggnaden innehåller avancerad teknikkrävande verksamhet för bilddiagnostik och behandling. Byggnaden ska utföras med hög grad av generalitet och flexibilitet och med stora krav på robusthet gällande den tekniska försörjningen och lokalernas klimat. Arbetet genomförs i etapper. Etapp 1 o 2 är klara. Driftoptimering sker fortsatt under 2018.		
Byggstart: 2012-08 Färdigställd: 2016-03	Total investeringsbudget: 1 017 mnkr	Budget 2018: 20 mnkr

11. Anpassning operation 1-7/Sahlgrenska sjukhuset		
När den nya steriltekniska enheten på Sahlgrenska sjukhuset stod färdig år 2016 startade avvecklingen av nuvarande sterilverksamhet inom operationsavdelningarna. Det innebär stora förändringar för verksamhetens arbetsrutiner och leder även till att lokalanpassningar behöver göras. Operation 1 genomförs under 2018.		
Byggstart: 2016-06 Färdigställd: 2018-10	Total investeringsbudget: 79,9 mnkr	Budget 2018: 19 mnkr
12. Bild- och interventionscentrum etapp 3/Sahlgrenska sjukhuset		
Den sista etappen för att färdigställa Bild- och interventionscentrum. Innebär att resterande 2 700 kvm byggs klart. Etappen är klar och driftoptimering sker fortsatt under 2018.		
Byggstart: 2015-11 Färdigställd: 2017-09	Total investeringsbudget: 187 mnkr	Budget 2018: 15 mnkr
13. Nytt Parkeringsdäck Ågatan/Mölnalds sjukhus		
Nytt parkeringsdäck på Ågatan med cirka 310 p-platser i etappen. Fullt utbyggt ger det ytterligare ca 250 p-platser. Fabriksfel på stommen har lett till förseningar och färdigställandet av P-huset kommer att utföras första månaderna 2018.		
Byggstart: 2016-10 Färdigställd: 2018-02	Total investeringsbudget: 85 mnkr	Budget 2018: 13,5 mnkr
14. Ombyggnad Låghuset etapp 3B/Sahlgrenska sjukhuset		
När etapp 3 på låghuset genomfördes sparades ytor som kopplas till projekt Bild- och Interventionscentrum. De ytorna bildar nu projekt Låghuset etapp 3B. Det blir den avslutande etappen av upprustningen och omfattar ytor på våningsplanen 01, 02, 04 i byggnad 5032A (Höghuset) samt plan 02 i 5031 (Låghuset). Hela projektet förväntas vara klart i juni 2018.		
Byggstart: 2016-05 Färdigställd: 2018-06	Total investeringsbudget: 73,4 mnkr	Budget 2018: 12 mnkr
15. Ombyggnad Gothiaforum/Sahlgrenska sjukhuset		
Ombyggnad av byggnad 5475 på Mikrobiologen för administration och lab. Gothia Forum kommer att samla sin verksamhetsledning i lokalerna när projektet är klart. 2018 kommer full produktion att pågå med ombyggnationen, färdigställande under kvartal 1 2019.		
Byggstart: 2017-11 Färdigställd: 2019-01	Total investeringsbudget: 24,5 mnkr	Budget 2018: 16 mnkr
16. Ombyggnad Neurologi, byggnad 5124/Sahlgrenska sjukhuset		
Neurologisk vård består av olika sjukdomsgrupper, såsom epilepsi, MS, Parkinson sjukdomar, neuromuskulära sjukdomar, ALS och ryggmärgsskador. Neurosjukvårdens avdelning 15/28 i byggnad 5032 erbjuder inte optimala lokaler för aktuell patientgrupp. Våningsplanet där avdelningen befinner sig idag behövs även flyttas i samband med den förestående renoveringen som planeras för höghuset. Förstudien har kommit fram till att Neurosjukvården ryms på 1,5 plan i Nya Vårdbyggnaden, men det krävs att vissa utrymmen byggs om, samt kompletteras med viss utrustning. Projektet planeras färdigställas under 2018.		

Byggstart: 2017-10 Färdigställd: 2018-12	Total investeringsbudget: 15 mnkr	Budget 2018: 13 mnkr

17. Ombyggnad Fryshotell och omklädningsrum/Östra sjukhuset

Sahlgrenska biobanken har behov av lokaler för långtidsförvaring av lågtemperaturfrysar. Det finns också ett stort behov av lokaler för personal-omklädning i byggnad CK. Förslaget är att bygga om arkivets befintliga lokaler i byggnad CK på plan K1, enligt förstudieskissen. I de norra delarna byggs det ett Fryshotell för 66 frysar och i den södra delen byggs det nya omklädningsrum. Den berörda ombyggnadsytan är ca 240 m2 för Fryshotellet och 260 m2 för omklädningsrummen. Ombyggnationen beräknas påbörjas och färdigställas under 2018.

Byggstart: 2018-07 Färdigställd: 2018-12	Total investeringsbudget: 13 mnkr	Budget 2018: 10 mnkr

18. Ombyggnad Förlossning på kvinnokliniken, snabbspår/Östra sjukhuset

Anpassning av lokalerna på KK, Östra sjukhuset för att ta hand om förlossningsvården, som flyttade från Mölndal 2017, fortsätter. Ombyggnation på pl. 00 samt etablering av två nya paviljonger för vård och administration.

Byggstart: 2015-05 Färdigställd: 2018-09	Total investeringsbudget: 34 mnkr	Budget 2018: 10 mnkr

19. Teknisk del för Om- och tillbyggnad hus Z/Mölndals sjukhus

Projektet görs i samband med projekt hus Z och utgör den tekniska delen som finansieras genom fastighetsnämndens låneram. I delen görs schaktning, tryckning och ny kraftkabel för reservkraft, ombyggnad av fjärrvärme- och gascentral, ny infrastruktur och inkoppling av fjärrkyla, samt ny sprinkleranläggning och fjärrvärmeanläggning.

Byggstart: 2017-05 Färdigställd: 2019-12	Total investeringsbudget: 34,4 mnkr	Budget 2018: 13 mnkr

20. Ny ventilation, hus 12/Kärnsjukhuset Skövde

Utbyggnad av fläktrum samt installation av nya ventilationsaggregat där befintliga aggregat med vätskeburen återvinning byts ut till enhetsaggregat med roterande värmeåtervinning. Upphandling pågår av entreprenör. Faller upphandling väl ut kommer merparten av projektet att utföras under 2018.

Byggstart: 2017-11 Färdigställd: 2019-05	Total investeringsbudget: 46 mnkr	Budget 2018: 38 mnkr

21. Byte ventilationsaggregat byggnad 5032/Sahlgrenska sjukhuset

Befintligt ventilationssystem ska upprustas med ny effektivare värmeåtervinningssystem, samt nya till- och frånluftfläktar. Det kommer underlätta driftoptimering och vara lättare att anpassa efter kommande verksamhetsförändringar. Projektet är ett steg mot att uppnå regionens energimål. Projektet kommer pågå under hela 2018.

Byggstart: 2017-10 Färdigställd: 2019-01	Total investeringsbudget: 23 mnkr	Budget 2018: 19 mnkr

22. Ombyggnad fläktrum/Norr Älvsborgs sjukhus		
Ventilationssystemen på NÄL är snart 30 år. Det saknas värmeåtervinning i nuvarande system. Projektet genomförs som en del att uppnå det politiska miljömålet att till 2030 halvera Västfastigheters energianvändning. Luftbehandlingsaggregaten ska bytas ut mot energieffektiva FTX-aggregat med roterande värmeväxlare. Fläktrumets ombyggnad utformas med målet att skapa en så energieffektiv lösning som möjligt där låg energiförbrukning är i fokus. Ombyggnationen kommer påbörjas under 2018 och 1-2 fläktrum kommer byggas om samtidigt under ett halvår i taget.		
Byggstart: 2018-04 Färdigställd: 2021-04	Total investeringsbudget: 67 mnkr	Budget 2018: 17 mnkr
23. Nybyggnad Regionens Hus/Göteborg		
Regionens administrativa verksamheter samlas i Göteborg till nytt kontorshus och konferenscenter vid Centralstationen. Innebär en förbättrad tillgänglighet och bättre samverkan. Fasadarbetet på kontorshuset är färdigställt och arbetet med stomkompletteringar och installationer sker 2018. Renovering och ombyggnad av gamla stationshuset pågår. I den totala investeringsutgiften ingår mark- och husköp.		
Byggstart: 2016-01 Färdigställd: 2019-03	Total investeringsbudget: 991,1 mnkr	Budget 2018: 353,7 mnkr
24. Ombyggnad Patologen, Unilab/Kärnsjukhuset Skövde		
Ombyggnad i befintliga lokaler i hus 11N plan 1 samt i tomställda lokaler i hus 7 och 11N, plan 2. Ett flertal tekniska lösningar görs för hantering av brandfarlig vara. Nya brandceller skapas där brand och explosionsrisker hanteras genom användning av punktsugar, förreklade zoner och klassade installationer. Ombyggnaden innefattar omfattande åtgärder i de tekniska försörjningssystemen.		
Byggstart: 2016-11 Färdigställd: 2018-06	Total investeringsbudget: 37,6 mnkr	Budget 2018: 20 mnkr
25. Ombyggnad renrum för APL/Sahlgrenska sjukhuset		
De högt ställda kraven på denna typ av labbmiljö innebär att nuvarande lokaler måste byggas om för att uppnå denna standard. Produktion i form av generalentreprenad, montage och validering sker under 2018.		
Byggstart: 2017-10 Färdigställd: 2018-10	Total investeringsbudget: 25 mnkr	Budget 2018: 14,5 mnkr